

Ozan Alper DEMİR

**TÜRK VERGİ HUKUKUNDA
KANUN YOLUNDAN
VAZGEÇME KURUMU**

onikilevha
KURUMSAL YATIRIM VE DANIŞMANLIK

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME KURUMUNUN KANUNİ TEMELLERİ, AMACI VE ÖN ŞARTLARI

1.1. KANUN YOLU KAVRAMI	3
1.2. KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME KURUMUNUN AMACI	7
1.3. KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME KURUMUNUN ÖN ŞARTLARI	9
1.3.1. Vergisel Uyuşmazlığın Konusunun Vergi Tarhı ve/veya Cezası Olması Şartı.....	9
1.3.2. Mahkeme Kararının Nihai Olması Şartı.....	11
1.3.3. Nihai Karara Karşı Kanun Yoluna Başvuru İçin Süre Olması Şartı.....	11
1.3.4. Mahkeme Kararlarının Kanun Yoluna Açık Olması Şartı.....	12
1.3.4.1. Vergi Yargılaması Hukukunda Olağan Kanun Yolları.....	13
1.3.4.1.1. İstinaf Kanun Yolu.....	13
1.3.4.1.1.1. İstinaf Kanun Yoluna Başvuru Sebepleri	15
1.3.4.1.1.2. İstinaf Kanun Yoluna Başvuru Usulü	15
1.3.4.1.1.3. İstinaf Kanun Yoluna Tabi Kararlar	17
1.3.4.1.1.4. Yetkili İstinaf Mahkemesi	19
1.3.4.1.1.5. İstinaf Kanun Yoluna Başvuru Hakkı Bulunanlar	19
1.3.4.1.1.6. İstinaf Kanun Yoluna Başvuru Süresi	20

1.3.4.1.1.7. İstinaf Kanun Yolu Başvurusunun Yapılacağı Yer.....	21
1.3.4.1.1.8. İstinaf Kanun Yoluna Kapalı Olan Kararlar	21
1.3.4.1.1.9. İstinaf Kanun Yoluna Başvurunun Karara Bağlanması.....	22
1.3.4.1.1.9.1. Başvurunun Haklı Bulunmaması	22
1.3.4.1.1.9.2. Başvurunun Haklı Bulunması.....	23
1.3.4.1.2. Temyiz Kanun Yolu.....	24
1.3.4.1.2.1. Temyiz Kanun Yoluna Konu Edilebilen Kararlar.....	26
1.3.4.1.2.2. Temyiz Kanun Yoluna Başvuru Hakkı Bulunanlar	30
1.3.4.1.2.3. Temyize Kanun Yoluna Başvuru Süresi	31
1.3.4.1.2.4. Temyiz (Bozma) Nedenleri	32
1.3.4.1.2.4.1. Görev ve Yetki Dışında Bir İşe Bakılmış Olması.....	33
1.3.4.1.2.4.2. Hukuka Aykırı Karar Verilmesi	34
1.3.4.1.2.4.3. Usul Hükümlerine Aykırı Hareket Edilmesi.....	35
1.3.4.1.2.5. Temyiz İncelemesi Sonucu Verilen Kararlar...36	
1.3.4.1.2.5.1. Onama.....	37
1.3.4.1.2.5.2. Bozma.....	38
1.3.4.1.2.5.3. Esastan Karar Verme	38
1.3.4.1.2.6. Bozma Kararı Sonucu İlk Derece Mahkemesinin Tutumu	39
1.3.4.1.2.6.1. Bozma Kararına Uyma.....	40
1.3.4.1.2.6.2. Bozma Kararına Direnme (İsrar).....	41
1.3.4.1.2.7. Temyiz ve İstinaf Aşamasında Yürütmenin Durdurulması.....	42
1.3.5. Kanun Yolundan Vazgeçme Kapsamında Yer Almayan Kararlar.....	43
1.3.5.1. Olağanüstü Kanun Yollarına Başvuru Yolu Açık Olan Kararlar	43
1.3.5.1.1. Kanun Yararına Temyiz.....	43

1.3.5.1.1.1. Kanun Yararına Temyize Yolunun Kapsamı ...	44
1.3.5.1.1.2. Kanun Yararına Temyizde Usul.....	46
1.3.5.1.1.3. Kanun Yararına Temyizin Hukuki Sonuçları..	47
1.3.5.1.2. Yargılamanın Yenilenmesi.....	47
1.3.5.1.2.1. Yargılamanın Yenilenmesi Yolunun Kapsamı.	48
1.3.5.1.2.2. Yargılamanın Yenilenmesi Nedenleri	50
1.3.5.1.2.3. Yargılamanın Yenilenmesi Usulü.....	51
1.3.5.1.2.4. Yargılamanın Yenilenmesi Talebinin Karara Bağlanması.....	53
1.3.5.1.3. İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun Mülga 54. Maddesinde Yer Alan Karar Düzeltme Yolu	54
1.3.5.1.3.1. Karar Düzeltme İstenebilecek Kararlar	55
1.3.5.1.3.2. Karar Düzeltme Sebepleri	57
1.3.5.1.3.3. Karar Düzeltme İsteminde Bulunabilecekler .	58
1.3.5.1.3.4. Karar Düzeltmeye Başvuru Süresi	58
1.3.5.1.3.5. Karar Düzeltme İsteminin İncelenerek Karara Bağlanması.....	58
1.3.5.1.3.6. Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumunun Karar Düzeltme Yolunu Kapsamaması Sorunsalı.....	59
1.3.5.2. Diğer Kararlar	60

İKİNCİ BÖLÜM

KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME KURUMUNUN HUKUKİ NİTELİĞİ, KURUMA BAŞVURU USULÜ VE BAŞVURMANIN SONUÇLARI

2.1. KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME KURUMUNUN HUKUKİ NİTELİĞİ	63
2.1.1. Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumunun Vergi Yargılamasında Yargılamayı Sona Erdiren Taraf Usul İşlemleri ile İlişkisi	66
2.1.1.1. Taraf Usul İşlemleri Kavramı.....	66

2.1.1.2. Vergi Yargılamasında Yargılamayı Sona Erdiren Taraf Usul İşlemleri	67
2.1.1.2.1. Feragat ve Kanun Yolundan Feragat	67
2.1.1.2.2. Kabul	69
2.1.1.2.3. Feragat ve Kabul İçin Uygulanacak Olan Ortak Hükümler	70
2.1.1.2.4. Sulh	74
2.1.1.3. Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumu ile Vergi Yargılamasında Yargılamayı Sona Erdiren Taraf Usul İşlemlerinin Karşılaştırılması	77
2.1.1.3.1. Feragat ve Kabul ile Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumunun Karşılaştırılması	77
2.1.1.3.2. Sulh ile Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumunun Karşılaştırılması	79
2.2. KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME KURUMUNUN VERGİ HUKUKUNDAKİ BENZER İDARİ ÇÖZÜM YOLLARI İLE İLİŞKİSİ....	80
2.2.1. Uzlaşma	80
2.2.1.1. Uzlaşmaya Başvuru Şartları	81
2.2.1.2. Uzlaşmanın Vaki Olmasının Sonuçları	82
2.2.1.3. Uzlaşmanın Vaki Olmamasının Sonuçları	83
2.2.1.4. Uzlaşmanın Temin Edilememesinin Sonuçları	83
2.2.1.5. Tarhiyat Öncesi Uzlaşma	83
2.2.1.6. Uzlaşma ile Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumlarının Karşılaştırılması	84
2.2.1.6.1. Sözleşme Niteliği Bakımından	84
2.2.1.6.2. İdarenin Yetkisi Bakımından	85
2.2.1.6.3. Kapsam ve Parasal Sınır Bakımından	85
2.2.1.6.4. Kesinlik ve Yargı Yolunun Kapalı Olması Bakımından	86
2.2.2. Cezalarda İndirim	86
2.2.2.1. Cezalarda İndirim ile Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumunun Karşılaştırılması	88

2.2.3. Pişmanlık ve Islah.....	89
2.2.3.1. Pişmanlık ve Islahın Amacı.....	90
2.2.3.2. Pişmanlık ve Islahın Şartları.....	91
2.2.3.3. Pişmanlık ve Islah ile Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumunun Karşılaştırılması	92
2.3. KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME KURUMUNUN VERGİ AFLARI VE TERKİN İLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	93
2.3.1. Aflar	93
2.3.1.1. Af Kavramı	94
2.3.1.2. Vergi Affi.....	95
2.3.1.3. Vergi Aflarının Kapsamı	96
2.3.1.4. Vergi Aflarından Yararlanma Şartları	97
2.3.1.5. Vergi Afları ile Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumunun Karşılaştırılması	98
2.3.2. Vergi ve Cezadan Vazgeçme (Terkin)	103
2.3.2.1. Tahakkuktan Vazgeçme	103
2.3.2.2. Tahsilden Vazgeçme	103
2.3.2.3. Kanun Yolundan Vazgeçme ile Vergi ve Cezadan Vazgeçmenin Karşılaştırılması.....	103
2.4. KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME KURUMUNA BAŞVURU USULÜ..	104
2.4.1. Kanun Yolundan Vazgeçme Başvurusu	104
2.4.2. Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumuna Başvuru Şekli.....	105
2.4.3. Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumuna Başvuru Süresi	106
2.4.4. Kanun Yolundan Vazgeçme Başvurusunun Yapılacağı Yer	108
2.5. KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME KURUMUNA BAŞVURMANIN SONUÇLARI	109
2.5.1. Ödeme ve Süresinde Ödemeye Bağlı Olarak Yapılacak İndirimler.....	110

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
VERGİLENDİRME İLE İLGİLİ BAZI ANAYASAL
İLKELER İLE TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER
IŞIĞINDA KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME
KURUMU

3.1. VERGİNİN YASALLIĞI İLKESİ.....	113
3.1.1. Verginin Yasallığı İlkesinin Alt İlkeleri.....	116
3.1.1.1. Birey Yönünden Verginin Yasallığı	117
3.1.1.1.1. Temsilsiz Vergi Olmaz İlkesi	117
3.1.1.1.2. Yasasız Vergi Olmaz İlkesi.....	118
3.1.1.1.3. Verginin Belirliliği İlkesi.....	119
3.1.1.2. Devlet Yönünden Verginin Yasallığı.....	120
3.1.1.2.1. Verginin Alınması Zorunluluğu İlkesi.....	120
3.1.1.2.2. Verginin Cebr-i İcra Yoluyla (Zorla) Alınması İlkesi.....	120
3.2.2. Verginin Yasallığı İlkesi Işığında Kanun Yolundan Vazgeçme.	121
3.2. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜ	124
3.1.1. Kanun Yoluna Başvuru Hakkı	127
3.1.1.1. Kanun Yoluna Başvuru Hakkının Sınırlandırılması.....	129
3.2.2. Hak Arama Özgürlüğü Işığında Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumu.....	132
3.3.3. Kanun Yoluna Başvuru Hakkının Kısıtlanmasıyla İlgili Çözüm Önerisi	134
3.3. HUKUKİ GÜVENLİK İLKESİ.....	135
3.1.1. Hukuki Belirlilik İlkesi	136
3.2.2. Hukuki Öngörülebilirlik İlkesi	138
3.2.1.1. Hukuk Kuralları Açısından Hukuki Öngörülebilirlik.....	139
3.2.2.2. Yargı Kararları Açısından Hukuki Öngörülebilirlik.....	141
3.3.3. Hukuki Güvenlik İlkesi Işığında Kanun Yolundan Vazgeçme Kurumu.....	143

3.3.1.1. Kanun Yolundan Vazgeçme Düzenlemesinde Kullanılan Terminolojiye İlişkin Sorunsallar.....	144
3.3.1.1.1. “Kanun Yolundan Vazgeçme” Kenar Başlığıyla İlgili Bir Değerlendirme	145
3.3.1.2.2. “Kaldırılan Vergi” ve “Tasdik Edilen” Vergi Kavramları Üzerine Bir Değerlendirme.....	146
3.3.1.2.1.1. Kaldırılan Vergi Kavramının Değerlendirilmesi.....	146
3.3.1.2.2.2. Tasdik Edilen Vergi Kavramının Değerlendirilmesi.....	147
SONUÇ	149
KAYNAKÇA.....	155